

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**LITERATURA CATALANA
MEDIEVAL II**

Coordinació: GRIFOLL AVILA, ISABEL

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	LITERATURA CATALANA MEDIEVAL II			
Codi	101470			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Llengües Aplicades i Traducció i Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans	5	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans	4	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	GRIFOLL AVILA, ISABEL			
Departament/s	FILOLOGIA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores presencials (HP): 60 Hores no presencials (HNP): 90			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
	Fonts / Documents / Bibliografia: Anglès/Castellà/Català/Francès/Italià/Llatí/Occità			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GRIFOLL AVILA, ISABEL	isabel.grifoll@udl.cat	6	

Informació complementària de l'assignatura

Cultura i literatura a la Corona d'Aragó, segle XV. La tradició narrativa.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Coneixement de la literatura medieval en llengua catalana.
- Coneixement de les tècniques i mètodes filològics, i d'anàlisi literària.
- Coneixement de la història i la cultura catalanes.

Competències

- CB1 Posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- CG1 Optimitzar la creativitat i la iniciativa.
- CG4 Aplicar la capacitat de raonament i anàlisi crítica, i la de presa de decisions per a la resolució de problemes.
- CG6 Implantar la capacitat d'aprenentatge autònom.
- CG7 Valorar la capacitat d'organització i planificació de la feina i la investigació.
- CG10 Implementar el coneixement i la capacitat d'ús de les TIC en relació amb el corresponent àmbit d'estudi.
- CG11 Buscar i gestionar adequadament la informació, a partir de fonts i tipologies documentals diverses.
- CG12 Utilitzar adequadament la terminologia i les tècniques pròpies de l'àmbit disciplinari o professional.
- CE6 Definir les tradicions literàries i culturals occidentals.
- CE8 Diferenciar els principals textos, autors i moviments literaris en llengua catalana i occitana, així com la seva evolució històrica i el seu context literari i sociolingüístic.
- CE11 Identificar coneixements bàsics de la història i les cultures de les societats de parla catalana i parla occitana, així com la capacitat de contextualitzar-ne els fenòmens lingüístics i literaris.
- CE13 Desenvolupar la capacitat de discriminació teòrica en l'exegesi literària i un domini pràctic de les tècniques i mètodes de l'anàlisi literària i de la crítica textual aplicades en particular a textos en català i occità.

- CE15 Aplicar el domini pràctic de la didàctica de la llengua i/o la literatura catalanes i occitanes per a estudiants nadius/es o estrangers/es.
- CT3 Adquirir capacitat en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació.
- CT4 Adquirir coneixements bàsics d'emprenedoria i dels entorns professionals.
- CT5 Adquirir nocions essencials del pensament científic.
- CT6 Aplicar la perspectiva de gènere a les funcions pròpies de l'àmbit professional.

Continguts fonamentals de l'assignatura

LA TRADICIÓ NARRATIVA MEDIEVAL EN PROSA

I. MODELS

1. La tradició historiogràfica. Lectura del *Llibre dels fets*, de Jaume I; del *Llibre del rei En Pere*, de Bernat Desclot; i de la *Crònica*, de Ramon Muntaner.
2. El roman francès en prosa a la Corona d'Aragó
3. La biografia cavalleresca
4. El llegat de Boccaccio
5. Llibres i reports de viatges

II. LA NARRATIVA BREU EN PROSA

1. *Història de l'amat Frondino e de Brisona*
2. *Història de París e Viana*
3. *Història de Jacob Xalabín*
4. Mossèn Gras. *Tragèdia de Lançalot*.
5. Joan Roís de Corella. *Tragèdia de Caldesa*.

III. CONTEXTOS

1. Cultura i literatura a la cort d'Alfons el Magnànim. Humanisme i humanistes. Bibliofília.
2. La cavalleria al segle XV. L'art de la guerra. Festes, torneigs i cortesia.

IV. CURIAL E GÜELFA

V. JOANOT MARTORELL. *TIRANT LO BLANC*.

* L'apartat II podrà ser suprimit o incorporat en altres apartats, atesa l'extensió i la complexitat dels textos de lectura obligatòria.

Eixos metodològics de l'assignatura

activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	HP*	
Classe magistral (M)	Vegeu CONTINGUTS	25	HNP*
Seminaris (S)			
Pràctiques (P)	P-1 – Textos historiogràfics catalans (anàlisi i comentaris) P-2 – Textos narrativa breu en prosa (anàlisi i comentaris) P-3– P-5 – <i>Curial e Güelfa</i> (anàlisi i comentari) P-6 – P-10 – <i>Tirant lo Blanc</i> (anàlisi i comentari)	25	
Treballs (T)	T-1 – Treball <i>Curial e Güelfa / Tirant lo Blanc</i>		50
Tutories (Tut)	Tut-1 – Preparació treball <i>Curial e Güelfa / Tirant lo Blanc</i> Tut-2 – Preparació treball <i>Curial e Güelfa / Tirant lo Blanc</i> . Tut-3 – Preparació temari per a l'avaluació Tut-4 – Preparació temari per a l'avaluació	8	
Altres (AA)	AA- Sessió de control i revisió de l'aprenentatge (Lectures i temari)	2	
Avaluació (AV)*	Vegeu taula de mecanismes d'avaluació		40
TOTAL		60	90

HP: hores presencials de l'estudiant HNP: hores no presencials de l'estudiant

Pla de desenvolupament de l'assignatura

(PLA DE DESENVOLUPAMENT PER SETMANES LECTIVES)

1. La tradició narrativa medieval en prosa. Models (M).
2. Textos historiogràfics catalans (P).
3. La narrativa breu en prosa / Textos (M i P).
4. Contextots (M).
- 5-6. *Curial e Güelfa* (M).
- 7-8. Lectura del *Curial e Güelfa* (P).
- 9-11. Joanot Martorell, *Tirant lo Blanc*. (M).
- 12-14. Lectura del *Tirant lo Blanc* (P).
15. Sessions de control i revisió de l'aprenentatge (AA).

Sistema d'avaluació

mecanismes d'avaluació	codificació / descripció-criteris / tipologia TPD	observacions	O	Activitat	%

Assistència i participació (As)		És condició indispensable haver realitzat les lectures obligatòries per obtenir aquest percentatge en l'avaluació final		10%
Taller d'avaluació (TA) (Examen)	TA – Examen temari		Prova escrita	30%
Informe (In) / Treballs (T)	T-1 – Treball <i>Curial e Güelfa / Tirant lo Blanc</i>		Treball	45%
Altres (A)	Control de les lectures obligatòries (fonts primàries) Control de la bibliografia (fonts secundàries)		Avaluable en examen/treball, o Test/Qüestionari	15%
TOTAL				100

O: Objectiu. %: percentatge en la nota final.

· Totes les activitats obtindran una primera puntuació (x) segons el barem estàndard (0 a 10). Finalitzat el període d'avaluació (recuperació inclosa), s'aplicarà a cada puntuació (x) el percentatge que li correspon segons el sistema d'avaluació de l'assignatura, amb el resultat d'una puntuació (y) per a cada activitat. Si la suma resultant (y) és 5 (o superior), la qualificació serà APROVAT (o NOTABLE, EXCEL·LENT). En cas contrari, SUSPENS.

· Totes les activitats (examen, treballs), amb un valor de 30% (o superior), són de caràcter obligatori. Si l'estudiant no es presenta a l'examen o no realitza alguna de les activitats prescriptives obligatòries, serà qualificat amb un SUSPENS, encara que la suma de totes les altres puntuacions (y) pugui ser 5 (o superior). En aquest cas, es consignaria un SUSPENS (4,9) a l'acta. Si l'estudiant, per motius diversos, únicament pot acomplir menys del 50% de les activitats programades, la qualificació serà NO PRESENTAT.

· Per a les activitats ponderades amb un 30% (o +), que tenen dret a la convocatòria de recuperació, podeu consultar la Normativa d'avaluació de Graus i Màsters de la UdL.

· En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL.

*L'estudiant o l'estudianta que es vulgui acollir a l'avaluació alternativa haurà de presentar un contracte de treball o justificar, mitjançant un escrit dirigit a la degana, les raons que li impossibiliten fer l'avaluació contínua en un termini de cinc (5) dies des del començament del quadrimestre. Per a més informació, envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Lletres.

· Avaluació alternativa: 1 Prova escrita / Examen: 35% + 1 Treball: 65%. Concedida l'avaluació alternativa, contacteu amb la professora per correu electrònic.

Bibliografia i recursos d'informació

Fonts primàries:

[Lectures obligatòries]

I. Lectura de fragments del *Llibre dels fets* de Jaume I, i de les cròniques de Bernat Desclot i Ramon Muntaner,

que seran precisats el primer dia de classe, així com les edicions recomanades.

II. Trieu una lectura (de les cinc proposades).

· *Fronđino e Brisona*

Novel·letes sentimentals dels segles XIV i XV. A cura d'Arseni Pacheco. Barcelona: Edicions 62, 1970 (Antologia Catalana, 57), p. 17-42.

Novel·les amoroses i morals. A cura d'Arseni Pacheco i August Bover i Font. Barcelona: Edicions 62 i "la Caixa", 1982 (Les Millors Obres de la Literatura Catalana [MOLC], 73), p. 71-94.

Fronđino e Brisona. A cura di Annamaria Annicchiarico. Bari: Adriatica editrice, 1990 (Biblioteca di Filologia Romanza, 34).

· *Història de París e Viana*

[Les edicions recomanades seran precisades el primer dia de classe.]

· *Història de Jacob Xalabín*

Història de Jacob Xalabín. A cura d'Arseni Pacheco. Barcelona: Editorial Barcino, 1964 (Els Nostres Clàssics, A; 93).

Història de Jacob Xalabín. A cura de Lola Badia. Barcelona: Edicions 62, 1982 (El Garbell, 7).

Història de Jacob Xalabín. Edició Stefano Cingolani. Barcelona: Edicions 62, 2008 (Educació 62, 36).

· Mossèn Gras. *Tragèdia de Lançalot*.

Gras, Mossèn. *Tragèdia de Lançalot*. Amb el facsímil de l'incunable. Estudi i edició per Martí de Riquer. Barcelona: Edicions dels Quaderns Crema, 1984 (Sèrie Gran, 8).

· Joan Roís de Corella. *Tragèdia de Caldesa*.

Roís de Corella, Joan. *Obres completes. I. Obra profana*. Introducció de Jordi Carbonell. València: Albatros Edicions, 1973 (Clàssics Albatros, 1). Reedició. València: Tres i Quatre, 1983 (Unitat, 74).

Roís de Corella, Joan. *Tragèdia de Caldesa i altres proses*. A cura de Marina Gustà. Pròleg de Francisco Rico. Barcelona: Edicions 62 i "la Caixa", 1980 (Les Millors Obres de la Literatura Catalana [MOLC], 50).

Roís de Corella, Joan. *Obra completa*. Estudi i introducció de Vicent J. Escartí. València: Institució Alfons el Magnànim - Diputació de València, 2013.

III. *Curial e Güelfa*

Curial e Güelfa. Edició crítica i comentada de Lola Badia i Jaume Torró. Barcelona: Quaderns Crema, 2011 (Sèrie Gran, 26).

Curial e Güelfa. Edició crítica de Ramon Aramon i Serra; text revisat per Joan Santanach i Suñol, Amadeu-J. Soberanas i Lleó, i Jaume Torró; estudi i notes de Lola Badia i Jaume Torró. Barcelona: Editorial Barcino, 2018 (Els Nostres Clàssics, Col·lecció B; 38).

IV. Joanot Martorell, *Tirant lo Blanc*.

Martorell, Joanot. *Tirant lo Blanch*. Edició coordinada per Albert Hauf; revisió global del text per Anna Isabel Peirats. València: Editorial Tirant lo Blanch, 2008 (Clàssics).

Martorell, Joanot. *Tirant lo Blanc*. Edició de Martí de Riquer; pròleg de Joan F. Mira. Barcelona: Labutxaca, 2016 (Clàssica).

Martorell, Joanot. *Tirant lo Blanc*. Edició, introducció i notes de Josep Pujol. Barcelona: Barcino, 2021 (Biblioteca de Clàssics Catalans, 1).

*Altres edicions recomanades, en particular per al *Curial e Güelfa* i el *Tirant lo Blanc*, seran precisades el primer dia de classe.

Fonts secundàries:

Actes del «Symposion Tirant lo Blanc». Barcelona: Quaderns Crema, 1993 (Assaig, 14).

Aguilar Àvila, Josep Antoni. *Introducció a les quatre grans cròniques*. Barcelona: Rafael Dalmau Editor, 2011 (Bofarull, 16).

Asperti, Stefano. «Il re e la storia. Proposte per una nuova lettura del *Libre dels Feyts* di Jaume I», *Romanistische Zeitschrift für Literaturgeschichte / Cahiers d'Histoire des Littératures Romanes*, 3-4, 1983, p. 275-296. / Trad. cat. «El rei i la història. Propostes per a una nova lectura del *Libre dels feyts* de Jaume I», *Randa*, 18, 1985, p. 5-24.

Aurell, Jaume. «From Genealogies to Chronicles: The Power of the Form in Medieval Catalan Historiography», *Viator*, 36, 2005, p. 235-264.

Aurell, Jaume. «La chronique de Jacques Ier, une fiction autobiographique. Auteur, auctorialité et autorité au Moyen Âge», *Annales, HSS*, 2, 2008, p. 301-318.

Aurell, Jaume. *Authoring the Past: History, Autobiography, and Politics in Medieval Catalonia*. Chicago: The University of Chicago Press, 2012.

Badia, Lola. «La segona visió mitològica de Curial: Notes per a una interpretació de l'anònim català del segle xv *Curial e Güelfa*», dins *Miscel·lània Antoni M. Badia i Margarit / 6 (= Estudis de Llengua i Literatura Catalanes, XIV)*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1987, p. 265-292.

Badia, Lola. *De Bernat Metge a Joan Roís de Corella*. Barcelona: Quaderns Crema, 1988 (Assaig, 6).

Badia, Lola (dir.). *Història de la literatura catalana*, vol. III: *Literatura medieval (III), Segle XV*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana - Editorial Barcino - Ajuntament de Barcelona, 2015.

Badia, Lola – Torró, Jaume (ed.) *Curial e Güelfa*. Edició crítica i comentada de---. Barcelona: Quaderns Crema, 2011 (Sèrie Gran, 26).

Barberà, Jean Marie (ed.) *Actes del Col·loqui Internacional «Tirant lo Blanc», «l'albor de la novel·la moderna europea»*. Ais de Provença, 21-22 d'octubre de 1994. *Estudis crítics sobre «Tirant lo Blanc» i el seu context. Études critiques sur et autour de «Tirant le Blanc»* a cura de / recueillies et présentées par... Barcelona: Centre Aixois de Recherches Hispaniques – Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana – Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1997 (Biblioteca Abat Oliba, 182).

Beltran, Rafael. *Tirant lo Blanc, de Joanot Martorell*. Madrid: Síntesis, 2006 (Historia de la Literatura Universal, Literatura Catalana, 6).

Burns, Robert I.. «La vida espiritual de Jaume I el Conquistador», dins Robert I. Burns, *Jaume I i els valencians del segle XIII*. Pròleg de Joan Fuster. València: Tres i Quatre, 1981 (Biblioteca d'Estudis i Investigacions, 3), p. 3-49.

Chiner Gimeno, Jaume J. *El viure novel·lesc. Biografia de Joanot Martorell*. Alcoi: Marfil, 1993 (Universitas, 4).

Cingolani, Stefano Maria. «Finzione della realtà e realtà della finzione. Considerazioni sui modelli culturali del *Curial e Güelfa*», dins Lola Badia – Albert Soler (eds.), *Intel·lectuals i escriptors a la Baixa Edat Mitjana*. Barcelona: Curial Edicions Catalanes – Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1994 (Textos i Estudis de Cultura Catalana, 36), p. 129-159.

Cingolani, Stefano Maria. *Historiografia, propaganda i comunicació al segle XIII: Bernat Desclot i les dues redaccions de la seva «Crònica»*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2006 (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica, 68).

- Cingolani, Stefano Maria. «Seguir les vestigies dels antecessors». Llinatge, reialesa i historiografia a Catalunya des de Ramon Berenguer IV a Pere II (1131-1285)», *Anuario de Estudios Medievales*, 36/1, 2006, p. 201-240.
- Cingolani, Stefano Maria. *La memòria dels reis: Les quatre grans cròniques i la historiografia catalana, des del segle X fins al XIV*. Barcelona: Editorial Base, 2007 (Base Històrica).
- Espadaler, Anton. *Una reina per a Curial*. Barcelona: Quaderns Crema, 1984 (Assaig, 3).
- Ferrando i Francès, Antoni. «Sobre el marc històric de *Curial e Güelfa* i la possible intencionalitat de la novel·la», dins Jean Marie Barberà (ed.), *Actes del Col·loqui Internacional «Tirant lo Blanc» «l'albor de la novel·la moderna europea»*. Ais de Provença, 21-22 d'octubre de 1994. *Estudis crítics sobre «Tirant lo Blanc» i el seu context*. Barcelona: Centre Aixois de Recherches Hispaniques – Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana – Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1997 (Biblioteca Abat Oliba, 182), p. 323-369.
- Ferrando Francés, Antoni (ed.). *Estudis lingüístics i culturals sobre Curial e Güelfa, novel·la cavalleresca anònima del segle XV en llengua catalana / Linguistic and Cultural Studies on Curial e Güelfa: A 15th Century Anonymous Chivalric Romance in Catalan*, 2 vols. Amsterdam - Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2012.
- Hauf, Albert G. (coord.) *Tirant lo Blanch*. Edició coordinada per---; text original, València, 1490; edició i notes d'Albert Hauf; *Tirante el Blanco*; traducció castellana, Valladolid, 1511; edició i notes de Vicent Escartí; concordances lematitzades, índexs i revisió global del text d'Anna Isabel Peirats, 2 vols. + 1 CD-ROM. València: Editorial Tirant lo Blanc, 2004. / Reimpressió: 2005.
- Pujol, Josep. *La memòria literària de Joanot Martorell: Models i escriptura en el «Tirant lo Blanc»*. Barcelona: Curial Edicions Catalanes – Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2002 (Textos i Estudis de Cultura Catalana, 87)
- Pujol, Josep M. «The *Llibre del rei En Jaume: A Matter of Style*», dins Alan Deyermond (ed.), *Historical Literature in Medieval Iberia*. Londres: Department of Hispanic Studies, Queen Mary and Westfield College, 1996 (Papers of the Medieval Hispanic Research Seminar, 2), p. 35-65.
- Pujol, Josep M. «Jaume I, *rex facetus*: Notes de filologia humorística», *Estudis Romànics*, XXV, 2003, p. 215-236.
- Riquer, Martí de. *Història de la literatura catalana*, vols. I, II, III. Sant Joan Despí (Barcelona): Ariel, 1980 [1964] (Clàssics Catalans Ariel).
- Riquer, Martí. *Aproximació al Tirant lo Blanc*. Barcelona: Quaderns Crema, 1990 (Assaig, 8).
- Riquer, Martín. *Tirant lo Blanc, novela de historia y de ficción*. Barcelona: Sirmio, 1992 (Biblioteca General, 13).
- Soler Llopart, Albert. *Literatura catalana medieval: Un recorregut multimèdia pels grans autors i els seus textos*. Barcelona: Pòrtic – Editorial UOC, 2003 (Àgora Biblioteca Oberta).
- Turró i Torrent, Jaume. «Sobre el *Curial*, Virgili i Petrarca», dins Antoni Ferrando – Albert G. Hauf (eds.), *Miscel·lània Joan Fuster. Estudis de llengua i literatura*, vol. III. Barcelona: Departament de Filologia Catalana. Universitat de València – Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalana – Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1991 (Biblioteca Abat Oliba, 94), p. 149-168.